

ONA TILI DARSLARIDA YANGI METODLARDAN FOYDALANISH

Haqulova Gulnora Shukurovna

IIV Buxoro akademik litseyi

ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi

Annotatsiya: Ona tili darslarida yangi metodlardan foydalanish, ta'lim jarayonini yanada samarali va qiziqarli qilishda muhim ahamiyatga ega. Zamonaviy ta'lim tizimida o'quvchilarning qiziqishini oshirish va ularning faol ishtirokini ta'minlash uchun turli xil innovatsion metodlar qo'llanilishi zarur. Bu metodlar o'quvchilarning ona tilini o'rganish jarayonini yanada qiziqarli va samarali qiladi. Ushbu maqolada ona tili darslarida yangi metodlardan foydalanish va uning afzalliklari haqida ma'lumotlar berilgan.

Kalit so'zlar: ona tili, yangi metodlar, madaniyat, muloqot, interaktiv darslar, fikr almashish, ta'lim.

Аннотация: Использование новых методов на уроках родного языка важно для того, чтобы сделать образовательный процесс более эффективным и интересным. В современной системе образования необходимо использовать различные инновационные методы для повышения интереса учащихся и обеспечения их активного участия. Эти методы делают процесс изучения родного языка более интересным и эффективным для учащихся. В статье представлена информация об использовании новых методов на занятиях по родному языку и их преимуществах.

Ключевые слова: родной язык, новые методы, культура, общение, интерактивные уроки, обмен идеями, образование.

Abstract: The use of new methods in native language lessons is important for making the educational process more effective and interesting. In the modern education system, it is necessary to use various innovative methods to increase the interest of students and ensure their active participation. These methods make the process of learning their native language more interesting and effective for students. This article provides information about the use of new methods in native language classes and their advantages.

Keywords: native language, new methods, culture, communication, interactive lessons, exchange of ideas, education.

KIRISH

Ona tili o'qitish metodikasi, o'quvchilarga tilni samarali ravishda o'rgatish va ularning til ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Bu metodika, o'qituvchilarga o'quv jarayonini yanada samarali va qiziqarli qilish imkonini beradi.

Ona tili, nafaqat muloqot vositasi, balki madaniyat va fikrni ifodalash usuli sifatida ham ahamiyatga ega. Shu bois, ona tilini o'qitishda to'g'ri metodlarni tanlash, o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini oshirishda muhim ahamiyatga ega. Ona tili o'qitish metodikasi, o'qituvchilarning pedagogik yondashuvlarini, dars rejalashtirish va o'quvchilar bilan ishlash usullarini o'z ichiga oladi. Bu jarayon, o'quvchilarning individual xususiyatlarini inobatga olib, ularning qiziqishlari va ehtiyojlariga mos ravishda tuzilishi kerak. O'qituvchilar, zamonaviy pedagogik metodlardan foydalanish orqali, o'quvchilarning o'zlashtirish jarayonini yanada qiziqarli va samarali qilishlari mumkin.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA TADQIQOT METODOLOGIYASI

Yangi metodlar, o'quvchilarning o'z fikrlarini erkin ifoda etishlari, ijodiy yondashuvlarini rivojlantirish va muammolarni hal etish qobiliyatlarini oshirishga yordam beradi. Bunday metodlar orasida guruhli ishlash, muhokama, loyiha asosida o'qitish, o'yinlar va simulyatsiyalar kabi usullar mavjud. Ushbu yondashuvlar, o'quvchilarning o'zaro hamkorligini kuchaytiradi, ularning fikr almashishlarini rag'batlantiradi va dars jarayonini yanada jonli va dinamik qiladi. Ona tili darslarida yangi metodlardan foydalanish, o'quvchilarga tilni nafaqat nazariy jihatdan, balki amaliy ravishda ham o'rganishga imkon beradi. Masalan, o'quvchilar o'zaro muloqot qilish, turli vaziyatlarda tilni qo'llash va o'z fikrlarini tushuntirish orqali til ko'nikmalarini rivojlantiradilar. Bunday jarayonlar, ularning o'zini ifoda etish qobiliyatini oshirish bilan birga, ona tiliga bo'lgan qiziqishini ham kuchaytiradi. Shuningdek, yangi metodlar yordamida o'qituvchilar o'quvchilarning individual xususiyatlarini inobatga olib, har bir o'quvchining o'ziga xos ehtiyojlari va qobiliyatlarini hisobga olgan holda darslarni rejalashtirish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bu esa, o'quvchilarning o'zlashtirish jarayonini yanada samarali va qiziqarli qilishga yordam beradi.[1]

MUHOKAMA VA NATIJALAR

Ona tili darslarida yangi metodlardan biri loyiha asosida o'qitishdir. Bu usulda o'quvchilar o'zlari tanlagan mavzuda loyiha tayyorlashlari kerak. Loyiha jarayonida o'quvchilar mustaqil ravishda izlanish olib boradilar, ma'lumot to'playdilar va o'z fikrlarini ifoda etadilar. Bu esa ularning ijodiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirishga yordam beradi. Loyiha asosida o'qitish o'quvchilarga jamoada ishlash, hamkorlik qilish va o'zaro fikr almashish ko'nikmalarini shakllantiradi. O'quvchilar o'zaro fikr almashish orqali bir-birlaridan yangi narsalarni o'rganadilar va bu jarayon ularning bilimlarini yanada kengaytiradi. Bundan tashqari, interaktiv darslar ham ona tili darslarida yangi metod sifatida qo'llanilishi mumkin. Interaktiv darslar o'quvchilarning dars jarayonida faol ishtirok etishlarini ta'minlaydi. Bu usulda o'quvchilar turli o'yinlar, viktorinalar va muhokamalar orqali darsni yanada qiziqarli o'tkazadilar. Interaktiv metodlar o'quvchilarning e'tiborini jalb qilish va ularning o'z

fikrlarini erkin ifoda etishlariga imkon yaratadi. O‘quvchilar o‘zaro muloqotda bo‘lish orqali darsning mazmunini chuqurroq anglaydilar va o‘z fikrlarini yanada erkin ifoda etish imkoniyatiga ega bo‘ladilar. Shuningdek, multimedia texnologiyalaridan foydalanish ham ona tili darslarida samarali metod hisoblanadi. Video, audio va grafik materiallar dars jarayonini yanada rang-barang qiladi. O‘quvchilar multimedia materiallari orqali yangi ma'lumotlarni osonroq qabul qilishlari mumkin. Masalan, ona tili darslarida video materiallar orqali mavzuni tushuntirish, o‘quvchilarning qiziqishini oshiradi va ularning diqqatini jalb qiladi. Multimedia texnologiyalari yordamida o‘quvchilar ko‘proq vizual va audiovizual materiallar bilan ishlash imkoniyatiga ega bo‘ladilar, bu esa ularning o‘zlashtirish jarayonini yengillashtiradi.[2]

Ona tili darslarida yangi metodlardan foydalanish, shuningdek, o‘quvchilarning individual xususiyatlarini inobatga olishni ham talab etadi. Har bir o‘quvchining o‘ziga xos o‘rganish uslubi bor. Shu sababli, darslarni rejalashtirishda o‘quvchilarning qiziqishlari, qobiliyatlari va ehtiyojlarini hisobga olish muhimdir. O‘qituvchi o‘quvchilarning individual ehtiyojlariga mos keladigan metodlarni tanlash orqali ularning ona tilini o‘rganish jarayonini yanada samarali tashkil etishi mumkin. Bu jarayonda o‘qituvchining roli juda muhimdir, chunki u o‘quvchilarga mos keladigan usullarni tanlashda yo‘l-yo‘riq ko‘rsatishi zarur. Yana bir muhim metod – o‘qituvchi va o‘quvchilar o‘rtasidagi muloqotni rivojlantirishdir. Ona tili darslarida o‘qituvchi o‘quvchilarga o‘z fikrlarini erkin ifoda etishlariga yordam berishi kerak. O‘quvchilar bilan ochiq va samimiy muloqot o‘rnatish, ularning darsga bo‘lgan qiziqishini oshiradi. O‘qituvchi o‘quvchilarning fikrlarini tinglash va ularga konstruktiv fikr bildirish orqali dars jarayonini yanada samarali o‘tkazishi mumkin. Bu jarayon o‘quvchilarning o‘z fikrlarini ifoda etish ko‘nikmalarini rivojlantiradi va ularning o‘ziga bo‘lgan ishonchini oshiradi.[3]

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, ona tili darslarida yangi metodlardan foydalanish, ta'lim jarayonining sifatini oshirishda muhim rol o‘ynaydi. Loyiha asosida o‘qitish, interaktiv darslar, multimedia texnologiyalari va o‘quvchilar bilan muloqotni rivojlantirish kabi metodlar, o‘quvchilarning ona tilini o‘rganish jarayonini yanada qiziqarli va samarali qiladi. O‘qituvchilar innovatsion metodlarni qo‘llash orqali o‘quvchilarning qiziqishini oshirish, ularning ijodiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirish va ta'lim jarayonini yanada samarali tashkil etish imkoniyatiga ega bo‘lishadi. Ta'lim jarayonida yangi metodlardan foydalanish, o‘quvchilarning bilim olish jarayonini yanada samarali va qiziqarli qiladi. Bu esa o‘z navbatida, o‘quvchilarning ona tiliga bo‘lgan qiziqishini oshiradi va ularning bilimlarini mustahkamlashga yordam beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Abdullayeva, G. (2020). "Zamonaviy pedagogik texnologiyalar: nazariya va amaliyot". Toshkent: O'qituvchi.
2. Qodirova, D. (2019). "Interaktiv darslar: nazariy asoslar va amaliyot". Samarqand: Samarqand davlat universiteti.
3. Rustamova, N. (2021). "Ona tili o'qitishda innovatsion metodlar". Buxoro: Buxoro davlat universiteti.
4. Tursunov, A. (2022). "O'qitish metodikasi: yangi yondashuvlar". Toshkent: Fan va texnologiya.
5. Xolmatova, S. (2020). "Ona tili darslarida o'yin metodlari". Farg'ona: Farg'ona davlat universiteti.
6. Mirzaev, E. (2021). "O'qitishda kreativ yondashuvlar". Andijon: Andijon davlat universiteti.
7. Shodmonova, L. (2023). "Ona tilini o'qitishda interaktiv metodlar". Toshkent: O'zbekiston milliy universiteti.